

VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIEJAARVERSLAG van de Secretaris over het jaar 1950
=====

Het laatste jaar van de eerste helft van de twintigste eeuw was rijk aan belangrijke politieke gebeurtenissen. Wie gemeend mocht hebben, dat na het bewogen jaar 1949, dat eindigde met de soevereiniteitsoverdracht over Indonesië aan de Repoebliek Indonesia Serikat, en meer rust in de binnenlandse politiek zou komen, kwam bedrogen uit.

Enige van de meest belangrijke politieke gebeurtenissen mogen in dit verslag aan de vergetelheid worden ontrukkt.

Op 25 Januari nam de Eerste Kamer met 30 tegen 11 stemmen het wetsontwerp op de Publiekrechtelijke Bedrijfs Organisatie aan, waarbij onze fractie wegens Grondwetsschennis tegen het wetsontwerp stemde. Nog steeds is het niet geheel duidelijk, waarom de instelling van een bedrijfschap of hoofdbedrijfschap aan de medezeggenschap van de Staten-Generaal moest worden onttrokken en bij algemene maatregel van bestuur mogelijk werd gemaakt. De volharding, waarmede de Katholieke Volks Partij met behulp van de Partij van de Arbeid deze mogelijkheid doordreef, was niet bevorderlijk voor de goede verstandhouding tussen de vier partijen, uit wier midden leden in het Kabinet hadden zitting genomen. Zij verhinderde in ieder geval, dat de wet op de Bedrijfsorganisatie een waarlijk nationale wet werd.

Op 25 Mei kwam in de Tweede Kamer in behandeling de Nota omtrent de ontwikkeling van zaken in Indonesië, in zoverre de verhoudingen binnen de Nederlands-Indonesische Unie en de belangen van Nederland daarbij betrokken zijn. Bij dit debat speelde de vraag van het zelfbeschikkingsrecht de hoofdrol, daar na de soevereiniteitsoverdracht de federatieve staatsvorm in Indonesië verlaten was en de Repoebliek Indonesia Serikat vervangen was door de eenheidsstaat: de Repoebliek Indonesia.

Op 26 Mei diende onze fractie de volgende motie in:

"De Kamer,

kennis genomen hebbende van de mededeling van de Minister voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen, waaruit blijkt, dat de Regering zich zal beperken tot een optreden gericht op een zo goed mogelijk verwezenlijken van het zelfbeschikkingsrecht binnen het kader van een Indonesische Eenheidsstaat,

van oordeel, dat de Regering van dit standpunt uitgaande in gebreke blijft artikel 2 van de wet van 21 December 1949, Staatsblad J 570, op de juiste wijze uit te voeren,

spreekt over deze houding der Regering haar ernstige teleurstelling uit."

en gaat over tot de orde van de dag."

Zij werd met 57 tegen 26 stemmen verworpen. Tegen stemden de K.V.P. en de P.v.d.A., gesecondeerd door de C.H. leden Tilanus en Jkvr. Wittewaal van Stoetwegen en de communisten.

Ten aanzien van het beleid van Minister van Maarseveen bleek dus een tegenstelling tussen enerzijds de K.V.P. en de P.v.d.A. en anderzijds de V.V.D. en het grootste deel van de C.H.

Als een donderslag bij heldere hemel kwam op 25 Juni de overschrijding door de Noord Koreanen van de 38ste breedtegraad en de inval in Zuid Korea. Het krachtig stelling nemen tegen deze agressie door de Verenigde Naties was wel een opluchting, maar de plotseling weer opgelaaide hamsterwoede en de prijsstijgingen lieten niet na hun invloed ook in Nederland te doen gevoelen en op 1 September volgde na de loonsverhoging met 5% op 1 Januari een tweede, eveneens met 5%. De spanning tussen lonen en prijzen blijft echter onverminderd bestaan.

De communistische invasie in Zuid Korea had echter voor ons land ook nog andere politieke gevolgen. Bij de behandeling van het wetsontwerp tot vaststelling van Hoofdstuk VIII A der Rijksbegroting voor het dienstjaar 1950 waren het onze Kamerleden Vonk en Cud,

die met andere Kamerleden op het defensiebeleid van Minister Schokking ernstige critiek oefenden en duidelijk maakten, dat er bij een groot deel van de Kamer gemis van vertrouwen bestond tegen het gevoerde defensiebeleid, waarbij Mr. Oud het Kabinet in overweging gaf om, teneinde ernstige moeilijkheden met de Kamer te voorkomen, eigener beweging een beslissing te nemen. Deze beslissing kwam op 16 October, toen aan Minister Schokking op diens verzoek ontslag werd verleend en als zijn opvolger werd benoemd Mr. H.L. s'Jacob, die wel de christelijk historische beginselen is toegedaan, maar niet, zoals Mr. Schokking, lid van de Christelijk Historische Unie is.

Intussen had op 28 September de Eerste Kamer het wetsontwerp tot afschaffing van de Ondernemingsbelasting met 22 tegen 9 stemmen aangenomen. Bij de behandeling in de Tweede Kamer op 12 Mei was dit wetsontwerp aangenomen met alle de stemmen van de communisten tegen. In de Eerste Kamer echter stemden ook alle aanwezige leden van de P.v.d.A. tegen de afschaffing van de Ondernemingsbelasting, welke speciaal op de middenstand zo zwaar drukte. Het mag tot voldoening stemmen, dat niettegenstaande het verzet van de P.v.d.A. fractie in de Eerste Kamer deze belastingverlaging, waarnaar wij zo lang gestreefd hebben, tot stand is gekomen.

Ook in de Tweede Kamer kwamen ontwerpen tot verlaging van belasting aan de orde. Een wetsontwerp tot verlaging van Inkomstenbelasting en Loonbelasting kwam op 19 October in behandeling en werd na langdurige discussies eerst op 8 November zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Op diezelfde dag werd echter eveneens aangenomen het wetsontwerp Verhoging en technische wijziging van de Omzetbelasting. Dit geschiedde echter niet zonder hoofdelijke stemming, maar met 59 tegen 26 stemmen, waarbij onze fractie tot de tegenstemmers behoorde, omdat zij van mening was, dat de middelen ruim genoeg vloeiden om deze verhoging niet noodzakelijk te maken. Bij amendement werd de verhoging op banketbakkerswaren, waartegen de bakkers zo in verzet waren gekomen, mede met de steun van onze fractie voorkomen.

Op 9 November vingen in de Tweede Kamer de Algemene Beschouwingen over de Begroting 1951 aan, waarbij onze fractievoorzitter onder herinnering aan de op 26 Mei verworpen motie over de houding der Regering ten aanzien van het zelfbeschikkingsrecht en aan hetgeen hij bij de behandeling van de Begroting voor Uniezaken en Overzeese Rijksdelen over de kwestie van Ambon gezegd had, onder meer verklaarde: "De gebeurtenissen op het stuk van Ambon zijn in één woord voor de Nederlandse Regering en het Nederlandse volk in alle opzichten beschamend."

Hij merkte voorts op, dat het Kabinet met betrekking tot de ontwikkeling van zaken, zoals die heeft plaats gehad na de souvereiniteitsoverdracht in Indië, de indruk maakte van een vermoeid Kabinet en dat door de vervanging van de Christelijk Historische minister Schokking door de partijloze minister s'Jacob politiek gesproken de samenstelling van het Kabinet er voor ons niet op vooruit was gegaan. Ook Mr. Romme legde op dit laatste punt zeer de nadruk.

Mr. Oud hoopte, dat in een niet te verre toekomst - om elk misverstand te voorkomen noemde hij daarbij het jaar 1952 - het tot een Kabinet op bredere basis zou kunnen komen en bezag vooral in dat verband de betekenis van wat hij "de derde macht" noemde, waarover hij reeds in zijn openingsrede ter jaarvergadering had gesproken.

Op 20 December nam de Eerste Kamer het wetsontwerp tot verlaging van Inkomstenbelasting en Loonbelasting aan, waardoor deze verlaging nog op 1 Januari 1951 tegelijk met de verhoging der huren tot stand kon komen. Het wetsontwerp Verhoging en technische wijziging van de Omzetbelasting werd die dag eveneens aangenomen met 26 tegen 8 stemmen. Onze Eerste Kamerfractie had wel bezwaar tegen verhoging der omzetbelasting, maar wilde aan de andere kant de verbetering voor de middengroepen en de huurverhoging niet in gevaar brengen, waarom zij, aangezien vóór 1 Januari 1951 wijziging van het gehele complex uitgesloten was, tenslotte niet tegen stemde.

Zo spoedde het jaar ten einde, naar één hindernis moest nog door de Regering worden genomen. Bij de ter Ronde Tafel Conferentie met de Indonesiers in eind 1949 gesloten overeenkomsten was

bepaald, dat binnen één jaar na de soevereiniteitsoverdracht, welke op 27 December 1949 plaats had, door onderhandelingen tussen partijen over de status van Nieuw Guinea zou worden beslist. Bij herhaling had de Regering in de loop van het jaar 1950 verklaard, dat zij vast zou houden aan de Nederlandse soevereiniteit over Nieuw Guinea. De onderhandelingen leidden niet tot resultaat, zelfs niet toen in de slotbijeenkomst van 27 December de Nederlandse Regering in afwijking van haar tot nu toe ingenomen en luid verkondigd standpunt voorstelde de soevereiniteit over Nieuw Guinea op te dragen aan de Nederlands-Indonesische Unie en na verwerping van dit voorstel de onderhandelingen voort te zetten met bijstand van de United Nations Commission for Indonesia of enige andere ad hoc te formeren internationale commissie. Ten aanzien van dit laatste voorstel verklaarde de Indonesische delegatie op grond van haar instructie het antwoord te moeten schuldig blijven. Het werd evenwel door de Nederlandse delegatie uitdrukkelijk open gehouden in afwachting van een desbetreffend antwoord van de Indonesische regering.

Het blijft derhalve aan de verslaggever over het volgend jaar voorbehouden de verdere ontwikkeling van het Nieuw Guinea vraagstuk te schetsen.

Naast de hierboven kort weergegeven gebeurtenissen op het gebied van de landspolitiek waren het de verkiezingen voor leden van de Provinciale Staten, die de belangstelling trokken. Op 26 April gingen de kiezers ter stembus om te beslissen over de bezetting van de 590 Statenzetels. Het resultaat van deze verkiezingen was een groot succes voor onze partij en de Christelijk Historische Unie. Ons aantal zetels in het gehele land steeg van 37 tot 49 en wij boekten dus één winst van 12 zetels. De Christelijk Historische Unie klom van 62 op 70 zetels en ging dus 8 zetels vooruit. Verder behaaldende Katholieke Volks Partij, de Staatkundig Gereformeerde Partij en de Katholiek Nationale Partij ieder één zetel winst, terwijl zes zetels toevielen aan kleinere groeperingen. Het verlies werd geleden door de Communistische Partij, die 27 zetels verloor en van 58 op 31 zetels kwam, de Partij van de Arbeid, en de Anti Revolutionaire Partij, die elk één zetel verloren.

Met vreugde mag worden vastgesteld, dat wij niet alleen in vergelijking met de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen in 1946 aanmerkelijke winst boekten, maar dat ook het in het gehele land op de lijsten van onze partij uitgebrachte aantal stemmen in vergelijking met de Tweede Kamerverkiezingen van 1948 met 20.011 steeg tot 411.936 stemmen en dit nog wel, terwijl het totaal in het land uitgebrachte stemmental 88.630 minder was en door ons in de provincie Limburg geen lijsten waren ingediend. Het percentage van de door de V.V.D. behaalde stemmen steeg dan ook van 6,4 in 1946 via 7,95 in 1948 tot 8,5 in 1950. Drie zetels wonnen wij in de provincie Noord-Holland; twee zetels in elk van de provincies Friesland en Overijssel. In de provincies Groningen, Drenthe, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Zuid-Holland was er één zetel winst. Alleen in de provincie Zeeland verloren wij een zetel. Voor het behoud van deze zetel kwamen wij 24 stemmen te kort, waaruit weer eens blijkt, hoe iedere stem van belang is.

Voor meer gedetailleerde gegevens moge korthedshalve verwezen worden naar de overzichten, welke in de maanden Mei en Juni in ons weekblad Vrijheid en Democratie over de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen zijn gegeven.

Op 5 Juli volgde de verkiezing van Gedeputeerde Staten. De Grondwet schrijft wel uitdrukkelijk voor, dat de Provinciale Staten worden gekozen op de grondslag van de evenredige vertegenwoordiging, maar ten aanzien van de verkiezing van Gedeputeerde Staten is zulk een bepaling nergens te vinden. Dit schijnt voor de leden van Provinciale Staten een welkome aanleiding te zijn om het bij de verkiezing van Gedeputeerde Staten met de evenredigheid niet nauw te nemen. Zou men op grond van die evenredigheid verwacht hebben, dat aan de V.V.D. een vijf- of zestal zetels in colleges van Gedeputeerde Staten zijn ten deel gevallen, dan zal men wel zeer teleurgesteld zijn door het feit, dat slechts één Gedeputeerde uit onze gelederen werd gekozen en wel de heer H. Meyeringh in de provincie Drenthe.

In Groningen gaven de Anti Revolutionairen en Christelijk Historischen een derde zetel in het College van Gedeputeerde Staten aan de P.v.d.A., die 17 leden in de Provinciale Staten telt en onthielden één zetel aan de V.V.D., die er 6 heeft.

In Noord-Holland gaven de Katholieken een derde zetel aan de P.v.d.A., wier fractie in de Staten 24 leden telt en onthielden een zetel aan de V.V.D., die 8 leden in de Provinciale Staten heeft.

In Zuid-Holland gaven alle andere Statenleden een tweede zetel aan de K.V.P., die 16 Statenleden telt en onthielden een zetel aan de V.V.D., die 8 leden in de Staten heeft.

In Drenthe gaven de Statenleden een tweede zetel aan de A.R., die evenals de V.V.D. 7 Statenleden heeft, doch wier stemmen aantal bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten bij dat van de V.V.D. ten achter bleef.

Van de Partij van de Arbeid en de Katholieke Volks Partij wisten wij, dat ze ons vaak als franje beschouwen; van de Anti Revolutionairen en de Christelijk Historischen in de provincies Groningen en Zuid-Holland weten wij het nu ook.

Hoe verheugend de uitslag van de Provinciale Statenverkiezingen ook moge zijn, deze mag ons de ogen niet doen sluiten voor het feit, dat tegenover de aanwas van kiezers staat een daling van het aantal leden onzer partij. Met voldoening mag worden vastgesteld, dat dit jaar van de 305 afdelingen 131 opgave deden van hun ledental tegenover 97 in het vorig jaar. Hier is dus vooruitgang te bespeuren, alhoewel het nog bedroevend weinig is. Het aantal leden dezer 131 afdelingen daalde van 14.911 tot 13.660, dus met 1251 of ongeveer 8 1/2 %. Neemt men aan, dat het ledental van die afdelingen, welke wel per 1 Januari 1950, doch niet per 1 Januari 1951 opgave deden, met 10% is gedaald, dan tellen deze afdelingen 2685 leden. Stelt men de daling van het ledental van die afdelingen, wier laatste opgave dateert van het jaar 1949 of eerder, op 20%, dan tellen deze afdelingen 4426 leden. Neemt men aan, dat de 39 afdelingen, die nog nimmer opgave van hun ledental verstrekten, elk 10 leden tellen, dan geeft dit een getal van 390. Voegt men daarbij de 71 leden van nieuwe afdelingen en de 39 algemene leden, dan zou het ledental per 1 Januari 1951 bedragen 21.271 of precies 500 minder dan per 1 Januari 1950. Dit betekent een achteruitgang met ongeveer 2 1/2 %.

Het aantal afdelingen verminderde met 8 door opheffing van de afdelingen: Eelde/Paterswolde, Havelte, Holten, Lisse, Terneuzen, Tolbert, Uffelte en Wapserveen. Daarteenover werden 13 nieuwe afdelingen opgericht, t.w.: Ameland, Dreischor, Franekeradeel, Kloosterburen, Koog/Zaandijk/Westzaan, Loosdrecht, Nieuwerkerk a.d. IJssel, Oost Zeeuws-Vlaanderen, Tietjerksteradeel - de Trynwouden, Usquert, West Zeeuws-Vlaanderen, Woerden en Zuidwolde. Het aantal afdelingen steeg hierdoor van 300 tot 305.

Niet alleen het aantal leden van de partij daalde; doch in nog veel sterker mate ging het aantal abonné's op ons weekblad achteruit. Op 1 Januari 1950 bedroeg het totaal aantal abonné's op Vrijheid en Democratie 5.946 en op 1 Januari 1951 5.047, een achteruitgang dus van 900 of ongeveer 15%. Het behoeft geen betoog, dat op deze wijze de exploitatie hoe langer hoe moeilijker wordt, vooral daar de exploitatiekosten door loonsverhogingen en stijging der papierenprijzen steeds oplopen. Een vergroting van het aantal abonné's op ons weekblad is dan ook dringend noodzakelijk, daar zelfs de dit jaar tot stand gekomen gezamenlijke exploitatie van Vrijheid en Democratie en De Vrije Amsterdammer - hoe verheugend dit feit op zich zelf ook moge zijn - niet tot een aanmerkelijke verbetering der financiële resultaten heeft kunnen leiden.

De besturen van afdelingen en Centrales zullen dan ook in de eerste plaats hun aandacht dienen te geven aan het werven van leden en abonné's op ons weekblad. Hiervoor dient meer activiteit ontplooid te worden dan tot dusverre is geschied.

De activiteit van afdelingen en Centrales kan door den schrijver van het jaarverslag afgelezen worden uit de binnenkomende jaarverslagen van de afdelingen en Centrales. Het lezen dier verslagen behoort tot één van de aangenaamste taken van de secretaris, maar helaas is hij hiermede gauw klaar. Immers, aan het voorschrijft van het tweede lid van Art. 55 van het Algemeen Reglement om vóór 1 Maart een exemplaar van het jaarverslag van de afdelingssecretaris

aan de secretaris der partij te zenden, voldeden slechts 8 afdelingen.

Het verslag van één dier afdelingen luidt als volgt:

"Het jaarverslag van onze afdeling van de V.V.D. moet dit jaar helaas zeer kort zijn, daar de activiteit niet héél groot is geweest. Er werd geen enkele bijeenkomst gehouden, noch van bestuur noch van leden. Het ledental liep iets achteruit.

Het verslag van de penningmeester kan redelijk genoemd worden, maar het is nodig enige reserve te kweken voor de aanstaande verkiezingen."

Inderdaad is de activiteit in 1950 niet héél groot geweest, maar het wonderlijke is, dat het aantal stemmen in deze gemeente op onze lijst uitgebracht bij de Provinciale Statenverkiezingen in 1950 dat van de Kamerverkiezingen in 1948 overtrof met 10%!

Hier rijzen twee vragen: Hoeveel zou de vooruitgang bedragen hebben bij enige en bij grote activiteit? Was in een dergelijke gemeente een achteruitgang van het ledental niet alleen te wijten aan de non-activiteit van bestuur en afdeling?

Meermalen wordt als motief voor de achteruitgang van het ledental genoemd: overlijden en vertrek naar elders. Het schijnt aan de afdelingen te ontgaan, dat er ieder jaar een grote groep nieuwe kiezers bij komt en dat er ook vestiging binnen de gemeente plaats heeft.

Door overlijden ontvielen ons in het afgelopen jaar verschillende vooraanstaande leden van de partij. Van hen wil ik in de eerste plaats noemen Dr. S.E.B. Bierema, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, in wie wij iemand verloren hebben, die jaren lang op de meest vooraanstaande plaats de liberale beginselen heeft voorgestaan. Verder noem ik de heer D. Zijp, lid van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, die kort na thuiskomst van onze jaarvergadering overleed. Voorts waren het J.G. Benes, lid van gemeenteraad van Hoogezand-Sappemeer, Mr. B.F. Everts, oud-lid van Gedeputeerde Staten van Gelderland, A. Asscher, oud-lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland, J.H. Geerlings, penningmeester van de afdeling Bussum, J. Stolp Hzn., lid van de gemeenteraad van Maartensdijk, F.C. Holman van de afdeling Amsterdam, Mr.G.J. Ebbink van de afdeling 's-Gravenhage, J. Hogendijk, lid van de gemeenteraad en secretaris van de afdeling Franeker, Mevrouw M. Boissevain-Pijnappel, oud-lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland en Mr. J.S. Baron van Harinxma thoe Slooten, lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland.

Op 6 April vond in de Leidsche Academie een herdenking plaats van het feit, dat het vijf jaar geleden was, dat Prof. Mr. B.M. Telders overleed en werd te zijner nagedachtenis een gedenkteken onthuld, waarbij het Hoofdbestuur van de partij vertegenwoordigd was.

De plaats van Dr. Bierema in de Eerste Kamer der Staten-Generaal werd ingenomen door de heer H.D. Louwes te Ulrum.

De jaarlijkse algemene vergadering werd gehouden op 31 Maart en 1 April. Naast de jaarlijks terugkerende punten van behandeling kwamen in deze vergadering aan de orde de concept-statuten en het concept-werkprogram. In verband met het groot aantal ingekomen amendementen en de korte tijd van voorbereiding werd de vaststelling van het werkprogram tot het volgend jaar aangehouden.

Bij de behandeling van de concept-statuten werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de vraag, of in de statuten een bepaling moest worden opgenomen, waarbij het voorzitterschap van de partij en van de Tweede-Kamerfractie onverenigbaar verklaard werd. Besloten werd een dussdanige bepaling niet in de statuten op te nemen. De statuten werden vastgesteld en de koninklijke goedkeuring daarvan is aangevraagd, hetgeen tot gevolg had, dat over alle leden van het Hoofdbestuur door het secretariaat alle bekend zijnde gegevens verstrekt moesten worden aan de politie. Het laatste, wat ervan werd vernomen, was een informatie naar de voornamen voluit en d.d.g. jaar en plaats van geboorte van de voorzitter! Tot dusver is de koninklijke goedkeuring nog niet afgekomen.

In de samenstelling van het Hoofdbestuur kwam in het verslagjaar enige wijziging.

In de jaarlijkse algemene vergadering werd de voorzitter

Mr. P. J. Oud bij enkele candidaatstelling herkozen, terwijl ook het lid van het Dag-Boort, Mr. M. N. de leden van het Hoofdbestuur Ir. M. J. Stoel Feuerstein en Dr. M. P. Vrij herkozen werden. In de plaats van de heren Mr. P. W. J. H. Cort van der Linden en H. A. Korthals ec. drs., die zich wegens drukke werkzaamheden niet herkiesbaar hadden gesteld, werden tot lid van het Hoofdbestuur gekozen Mevr. Dr. M. J. Hartgerink-Koomans te Groningen en de heer W. Inden te 's-Gravenhage.

Op 15 November nam Mr. W. Kok wegens gezondheidsredenen ontslag als lid van het Dagelijks Bestuur.

In het secretariaat ontstond een vacature, doordat Mr. A. A. Land wegens het aanvaarden van een betrekking in het bedrijfsleven tegen 1 December zijn ontslag nam als secretaris der partij.

Het Hoofdbestuur vergaderde in het verslagjaar zes maal, terwijl het Dagelijks Bestuur nog even zo vele malen bijeenkwam. Het verdient vermelding, dat het Hoofdbestuur in deze vergaderingen tot twee maal toe een advies aan de minister van Binnenlandse Zaken vaststelde over het voorontwerp van een nieuwe Kieswet, waarbij onder meer het stelsel van de meervoudige facultatieve voorkeur werd afgewezen. Voorts wijdde het zijn aandacht aan de voorbereiding van de Statenverkiezingen, aan de aanstaande Grondwetsherziening, aan het ontwerpen van een nieuw Verkiezingsreglement voor de candidaatstelling van Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, aan de politieke toestand, mede in verband met de Motie-Oud van 26 Mei en aan de uitslag van de Statenverkiezingen, terwijl het zich in het begin van het jaar genoodzaakt zag een lid van de partij te royeren.

De Partijraad kwam dit jaar twee maal bijeen, op 11 Maart ter vaststelling van het advies over de concept-statuten en het concept-Werkprogram en op 25 November ter bespreking van de onderlinge verhouding tussen Partij, Hoofdbestuur en Kamerfracties.

Ook dit jaar hebben de verschillende commissies bijzonder belangrijke arbeid voor de partij verricht, mede in verband met de voorbereiding van het werkprogram.

De redactiecommissie van het weekblad Vrijheid en Democratie hield geregeld haar maandelijks vergaderingen; de buitenlandse commissie kwam zes maal, de propagandacommissie vijf maal en de commissie voor justitiële aangelegenheden, de Middenstandscmissie en de sociale commissie elk vier maal bijeen. Drie maal bijeen kwamen de defensiecommissie, de financieel-economisch Indonesische commissie en de commissie voor de landbouw.

De economische commissie, de kunstcommissie, de onderwijscommissie en de radiocommissie vergaderden elk twee maal, terwijl de commissie voor financiële- en belastingpolitiek, de commissie voor de staatsinrichting, de commissie voor de wederopbouw, de kiesrechtcommissie en de Grondwetscommissie elk eenmaal bijeenkwamen.

Viermaal had een bijeenkomst plaats van het algemeen secretariaat met de secretarissen van de Centrales.

Verder vonden ook enkele bijeenkomsten plaats van de secretarissen van de vijf grote democratische politieke partijen, waerin dit jaar in het bijzonder aandacht werd besteed aan de huis aan huis verspreiding van propagandamateriaal bij de Statenverkiezingen en aan de op handen zijnde wijziging van de Kieswet.

Op 1 September was de partij vertegenwoordigd bij de opening van het vormingsinstituut van de Katholieke Volks Partij te Baarn.

Voor het eerst na de bevrijding ontving het Hoofdbestuur een uitnodiging van het Vlaams Liberaal Verbond om naar zijn jaarvergadering, die op 29 October te Brussel gehouden werd, een vertegenwoordiging te zenden, aan welke uitnodiging gaarne gevolg werd gegeven. De leden dezer delegatie werden eveneens uitgenodigd de jaarvergadering van de Belgische Liberale Partij, welke op 16 en 17 December te Brussel werd gehouden, bij te wonen, aan welk verzoek ook gaarne werd voldaan.

Het Hoofdbestuur verleende ook dit jaar steun aan de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.), welke van 22 tot 30 Juli een zomerkamp hield in Holten, terwijl de secretaris van de partij op 19 November de algemene vergadering van de J.O.V.D. te Amsterdam bijwoonde.

De "Vrouwen in de V.V.D." hielden op 20 Mei een drukbezochte voorjaarsbijeenkomst in Paviljoen Vondelpark te Amsterdam, waar Mevrouw A. Fortanier- de Wit vertelde van haar indrukken van Lake Success. De "Vrouwen in de V.V.D." belegden verder in den lande verschillende vergaderingen, die in het algemeen grote belangstelling trokken.

De Vereniging van Staten- en Raadsleden van de V.V.D. gaf ook dit jaar blijk van een opgewekt verenigingsleven. Mocht in het verslag van het vorig jaar met voldoening gewag gemaakt worden van het grote succes, dat deze vereniging had behaald met haar studieconferentie in Birkhoven te Amersfoort ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen, die door 147 personen werd bijgewoond, nog groter was het succes, dat de op 11 en 12 Maart in het conferentieoord Woudschoten te Zeist gehouden studieconferentie ter voorbereiding van de Statenverkiezingen boekte. Het aantal deelnemers was nog groter dan dat van het vorig jaar en bedroeg thans 198. Zij hebben twee aangename en leerrijke dagen in Woudschoten doorgebracht. De enige klacht, die gehoord werd, was, dat het programma wat overladen was en er daardoor te weinig tijd overbleef voor onderling contact.

Voorts belegde de Vereniging van Staten- en Raadsleden op 7 en 21 October bijeenkomsten resp. in Rotterdam en Meppel, in welke beide bijeenkomsten Mr.S.J.R. de Monchy als spreker optrad met het onderwerp: "Gemeenschappelijke regelingen tussen provincie en gemeente".

Op 4 November en 9 December werden bijeenkomsten gehouden van de leden der V.V.D.raadsfracties in gemeenten met meer dan 100.000 inwoners, teneinde gezamenlijk overleg te plegen inzake de behandeling van de gemeentebegrotingen voor 1951.

Haar jaarvergadering hield zij op 31 Maart te Utrecht, waar bleek, dat van de 658 V.V.D.raadsleden slechts 349 als lid tot de vereniging waren toegetreden. Dank zij de activiteit van het bestuur en de uitbreiding van ons aantal Statenleden is het ledental dezer vereniging aan het einde van 1950 gestegen tot 422. Niettegenstaande herhaalde aanschrijvingen zijn vele gemeenteraadsleden en zelfs twee Statenleden nog niet als lid tot de vereniging toegetreden.

Gezien het succes, dat de Vereniging van Staten- en Raadsleden met haar studieconferenties had behaald, besloot het Hoofdbestuur in zijn vergadering van 17 Juni om in het najaar ook een studieconferentie te beleggen, welke voor alle leden van de partij toegankelijk was. Deze werd gehouden op 14 en 15 October in de School van Wijsbegeerte te Oud-Leusden en slaagde uitstekend. Of het kwam door de keuze der sprekers of door andere omstandigheden, valt niet te zeggen, maar het aantal deelnemers overtrof nog dat van vorige studieconferenties en bedroeg 210. Mogen de deelnemers aan deze studieconferenties in deze bijeenkomsten niet alleen opgewekt worden tot de bestudering van verschillende politieke vraagstukken, maar mogen zij er ook de prikkel in vinden om in hun respectieve afdelingen de bloei van de partij te bevorderen, in de eerste plaats door mede te werken aan de vergroting van het aantal leden en abonné's op ons weekblad.

De Secretaris,
J. Rutgers.